

Το Ζωοποιόν Ξύλον

Ορθοδοξία / Θεολογία

Μητροπολίτης Προικονήσου Ιωσήφ

«Τη αυτή ημέρα, Κυριακή τρίτη των Νηστειών, την προσκύνησιν εορτάζομεν του Τιμίου και Ζωοποιού Σταύρου» (1). Βρισκόμαστε στο «στάδιο των αρετών»,(2) την Αγία και Μεγάλη Σαρακοστή. Οι «βουλόμενοι αθλήσαι» ως Ορθόδοξοι, αγωνίζονται «τον καλόν της νηστείας αγώνα», ώστε ν' αξιωθούν με τη χάρη του Θεού «κατιδεύν το πάνσεπτον Πάθος Χρίστου του Θεού, και το Άγιον Πάσχα πνευματικώς εναγαλλιώμενοι ». (3)

Αγωνίζονται απέχοντες όχι μόνο από τα διάφορα φαγητά (κρέας, ψάρι, γάλα, αυγά κ.λπ.), αλλά προπάντων από την αμαρτία, σύμφωνα και με την προτροπή ενός τροπαρίου: «...αγνίσωμεν την ψυχήν, την σάρκα καθάρωμεν νηστεύσωμεν ώσπερ εν τοις βρώμασιν εκ παντός πάθους, τας αρετάς τρυφώντες του Πνεύματος...»,(4) διότι, αληθής νηστεία η των κακών αλλοτριώσεις, εγκράτεια γλώσσης, θυμού αποχή, επιθυμιών χωρισμός, καταλαλιάς, ψεύδους και επιορκίας»,(5) όπως υπογραμμίζει η υμνολογία της Καθαράς Δευτέρας.

Ο αγώνας είναι σκληρός, τραχύς και δύσκολος. Τα βραβεία, όμως, που προορίζονται για όσους θ' αγωνισθούν καλώς μέχρι το τέλος, είναι μεγάλα και σπουδαία:

- Άνετο ανέβασμα στους ουραμούς, όπου οι χορείες των Αγγέλων με ασίγητες φωνές την αδιαίρετη υμνούν Τριάδα, «καθορώσαι το αμήχανον κάλλος και δεσποτικόν».(6)

- Απόλαυση «ξενίας δεσποτικής και αθανάτου τραπέζης»(7). Σωτηρία, Παράδεισος, Βασιλεία Θεού δηλαδή! Γι' αυτό και ο αντίδικος των Χριστιανών, ο «όφιος ο αρχαίος» (Αποκ. 12: 9), με ζηλοφθονία και λύσσα επιχειρεί να κάμψει, ν' αποθαρρύνει και ν' απογοητεύσει τους αγωνιστές, ώστε να εγκαταλείψουν τον αγώνα και να τους κερδίσει αυτός μέσω της αμέλειας, της ακράτειας, της καλοπέρασης και των ηδονικών απολαύσεων!

Είναι ανάγκη, λοιπόν, να ενισχυθούν οι αγωνιστές Χριστιανοί! Γι' αυτό τον σκοπό, μετά τη συμπλήρωση τριών εβδομάδων νηστείας, κατά την τρίτη δηλαδή Κυριακή της Σαρακοστής, η Μητέρα μας Εκκλησία προβάλλει σε προσκύνηση τον Τίμιο και Ζωοποιό Σταυρό του Σωτήρος Χριστού και απευθύνει σε όλους: «Τον Σταυρόν η γη σύμπασα προσκυνησάτω, δι' ούπερ έγνωκε Σε προσκυνείν, Λόγε».

Ο Τίμιος Σταυρός για μας τους Ορθοδόξους έχει ιδιαίτερη φυσιογνωμία. Τον προσφωνούμε και τον επικαλούμαστε ως πρόσωπο. «Σταυρέ του Χριστού, σώσον ημάς τη δυνάμει Σου», τον παρακαλούμε, ενώ επίσης του απευθύνουμε και χαιρετισμούς: «Χαίροις ο του Κυρίου Σταυρός», «Χαίρε, Ξύλον μακάριον» κ.λπ. Τον θεωρούμε σύμβολο χαράς. Όχι λύπης! Δι' αυτού «των δακρύων εξηφανίσθη κατήφεια, και του θανάτου των παγίδων ερρύσθημεν, και προς άληκτον ευφροσύνην μετήλθομεν».(8) Είναι «της Εκκλησίας ο ωραίος Παράδεισος»,(9) το «ξύλον της αφθαρσίας, το εξανθήσαν ημίν αιωνίου δόξης την απόλαυσιν».(10) Είναι η θύρα το Παραδείσου, ο στηριγμός των πιστών, της Εκκλησίας το περιτείχισμα! Με τη δύναμή του εκδιώκονται οι φάλαγγες των πονηρών δαιμόνων. Διά του Σταυρού εξαφανίσθηκε η κατάρρα και καταργήθηκε και καταπόθηκε η δύναμη του θανάτου και υψωθήκαμε απ' τη γη στα ουράνια, όπως διακηρύσσουν οι γλυκύτατοι ύμνοι της ημέρας. Τον θεωρούμε σύμβολο αναστάσεως και αφθαρσίας. Όχι θανάτου! Γι' αυτό τον τοποθετούμε στους τάφους των κεκοιμημένων μας, σε ένδειξη και βεβαίωση της αναμενόμενης αναστάσεώς τους!

Καθώς προσκυνούν το «Ζωοποιόν Ξύλον» οι πιστοί, αναλογίζονται τα σωτήρια Πάθη του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, που υπέστη πάνω στον Σταυρό. Τους φρικτούς πόνους, τους ονειδισμούς, τη δίψα, τον καύσωνα, τις ύβρεις, τις βλασφημίες, τον ποτισμό με ξύδι και χολή, και, τέλος, τον θάνατο, τον οποίο θεληματικά υπέμεινε προς χάριν μας! Έτσι παρηγορούνται για τη μικροταλαιπωρία που γίνεται στο σώμα από τη νηστεία, παίρνουν δύναμη για να συνεχίσουν τον αγώνα τους και φιλοτιμούνται να εντείνουν την προσπάθειά τους για να νικήσουν τον «βύθιο δράκοντα»,(11) τον εχθρό της σωτηρίας μας. Ακόμη, μαθαίνουν πως για να δικαιούνται να πάρουν μέρος στη χαρά της Ζωής, πρέπει απαραίτητως να πάρουν μέρος και στη θλίψη του Σταυρού, με θεληματική κακοπάθεια και υπομονή!

Η εορτή της προσκυνήσεως του «Μακαρίου Ξύλου» -κατά το Συναξάρι της ημέρας- είναι για τους πιστούς, ο,τι ένα σκιερό δένδρο στη μέση του δρόμου γι' αυτούς που διανύουν μακρύ και τραχύ δρόμο σε καιρό καύσωνος! Με την προβολή του Τιμίου Σταυρού στη μέση της πικρής για το σώμα περιόδου της νηστείας, παίρνουμε γλυκασμό, όπως το πικρό νερό της πηγής Μερρά, μέσα στο οποίο ο Μωυσής έβαλε το ξύλο (προεικόνισμα του Τιμίου Σταυρού!) και το μετέτρεψε σε γλυκό, και παρηγορούμαστε ώσπου να φτάσουμε στη νοητή Ιερουσαλήμ διά της Αναστάσεως του Χριστού.

Ανάμεσα στον Σταυρό και την Ανάσταση υπάρχει στενός, άρρηκτος δεσμός. Εμείς οι Ορθόδοξοι, το Μυστήριο του Σταυρού το κατανοούμε μέσα στο φως του Μυστηρίου της Αναστάσεως• και το Μυστήριο της Αναστάσεως μέσα στην οδυνηρή εμπειρία της καμίνου του Σταυρού! Το Πάσχα μας είναι «Σταυροαναστάσιμο»! Αυτό το φανερώνει και ο ύμνος που ψάλλεται σήμερα, έναν ολόκληρο μήνα πριν από το Πάσχα, στη θέση του Τρισάγιου Ύμνου: «Τον Σταυρόν Σου προσκυνούμεν. Δέσποτα, και την αγίαν Σου Ανάστασιν δοξάζομεν».

Καθώς σκύβουν, λοιπόν, και προσκυνούν τον Τίμιο Σταυρό σήμερα, στη μέση σχεδόν της Σαρακοστής, όσοι με σύντονη άσκηση και επιμελή εργασία του θελήματος του Θεού και με διαρκή υπαρξιακή μετάνοια σταυρώνονται μαζί με τον

Κύριο, λαμβάνουν και σίγουρη την ελπίδα της Αναστάσεως, του φωτός της οποίας είθε κανένας από τους πιστούς να μη στερηθεί!

Παραπομπές:

- 1. Συναξαριακό υπόμνημα Τριωδίου της Κυριακής της Σταυροπροσκυνήσεως.**
- 2. Δεύτερο Ιδιόμελον των Αίνων της Κυριακής της Τυρινής.**
- 3. Τρίτο Κεκραγάριον του Κατανυκτικού Εσπερινού της Κυριακής της Τυρινής.**
- 4. οπ. παρ. Μετ.: «...να εξαγνίσουμε την ψυχή μας. να καθαρίσουμε τη σάρκα μας να νηστέψουμε, όπως από τα φαγητά, έτσι κι από κάθε πάθος, ευχαριστούμενοι με τις πνευματικές αρετές.**
- 5. Ιδιόμελο των Αποστίχων του Εσπερινού της Καθαράς Δευτέρας.**
- 6. Μετ.: Αντικρύζοντας την πανώρια ομορφιά του Κυρίου**
- 7. Καταβασία της Θ΄ Ωδής του Όρθρου της Μεγ.Πέμπτης. Μετ.: Απόλαυση της φιλοξενίας και του αιωνίου δείπνου του Κυρίου.**
- 8. Α΄ Κεκραγάριον Εσπερινού Σταυροπροσκυνήσεως. Μετ.: «[Δία του Σταυρού] εξαφανίσθηκε η κατσουφιά των δακρύων κι εμείς γλυτώσαμε από τις παγίδες του θανάτου και μεταβήκαμε στην ατέλειωτη ευτυχία [της Βασιλείας του Θεού]».**
- 9. Παράδεισος (περσική λέξη) = κήπος.**
- 10. Β΄ Κεκραγάριον Εσπερινού Σταυροπροσκυνήσεως. Μετ.: «το δένδρο της αφθαρσίας, που άνθησε για μας της αιώνιας ζωής την απόλαυση». Ξύλο = δένδρο.**
- 11. Βύθιος δράκων = το φίδι που ξεπροβάλλει από πολύ βαθειά. δηλ. ο διάβολος.**

πηγή: www.agiazoni.gr

<https://bit.ly/3wtpRVk>